

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІЛОСОФІЯ

спеціальність	275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Транспортні технології	факультет	
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Кобелєва Даля Леонідівна

Вища освіта – спеціальність філософія

Науковий ступень – кандидат філософських наук 09.00.04 Філософська антропологія, філософія культури

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – більше 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

84 публікації, з них 58 наукового та 26 навчально-методичного характеру, у тому числі наукові праці, опубліковані у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях; публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Web of Science – 3.

телефон	0982136063		daliakobelieva@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	--	-------------------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних, етичних і соціальних проблем буття
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • вміння розрізняти та виявляти специфіку різних типів світогляду; / лекції • вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з вирішенням завдань у різних галузях сучасної науки; / семінарські заняття • вміння робити порівняльний аналіз філософського та конкретно-наукового тлумачення буття; / семінарські заняття • вміння аналізувати структуру, ознаки та основні функції свідомості; наводити конкретні приклади реальних виявлень діалектики при аналізі складних проблем психіки людини; наводити конкретні приклади реальних виявлень метафізики при аналізі проблем суспільства; окреслювати умови, можливості та рівні пізнання, його різновиди та форми; давати класифікацію та філософський аналіз глобальних проблем сучасності, розрізняти соціально-політичні та економічні засоби їх розв'язання / самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS(120 годин): 30 годин лекції, 30 годин семінарські; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗКО4. Здатність філософського осмислення дійсності, оцінювання поставлених питань та задач.</p>	Програмні результати навчання	<p>ЗПРН1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.</p> <p>ЗПРН2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій.</p> <p>ЗПРН3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Історичний розвиток предмету філософії.

Лекція 1.	Предмет та функції філософії.	СЗ 1.	Філософія як світогляд і визначений тип знання.	С а м о с т ї н а р о б о т а	1. Світогляд, його історичний характер і типи 2. Специфіка філософії як форми суспільної свідомості 3. Основні проблеми філософії та філософські напрямки
Лекція 2.	Філософія Стародавньої Греції.	СЗ 2.	Філософська думка Античного світу: у витоків формування філософської проблематики.		1. Культурно-історичні умови виникнення філософії 2. Основні риси Давньогрецької філософії 3. Елліністична філософія
Лекція 3.	Східна філософія.	СЗ 3.	Східна філософія.		1. Філософсько-релігійний світогляд Давнього Сходу 2. Китайська філософія 3. Індійська філософія
Лекція 4.	Філософія Середньовіччя та Відродження.	СЗ 4.	Філософська думка західноєвропейського Середньовіччя: від космоцентризму до теоцентризму та гуманізму Відродження.		1. Основні риси Середньовічної філософії 2. Патристика. Августин Блаженний 3. Схоластика. Фома Аквінський 4. Основні гуманістичні ідеї філософії Відродження
Лекція 5.	Філософія Нового часу.	СЗ 5.	Гносеологізм та субстанціоналізм як провідні тенденції філософської думки нового часу (xvii – перш. пол. xix ст.)		1. Соціальні та культурні передумови філософії Нового часу 2. Основні ідеї та напрями філософії Нового часу: емпіризм та раціоналізм 3. Монізм та плюралізм у вирішенні проблеми природи субстанції
Лекція 6.	Просвітництво.	СЗ 6.	Поліфонізм сучасної філософської думки.		1. Ідеологія доби Просвітництва 2. Основні концепції: суспільний договір, природні стан та природні права людини 3. Філософія І. Канта. 4. Фіхте, Шеллінг, Гегель
Лекція 7.	Некласична філософія.	СЗ 7.	Філософське бачення перспектив людства.		1. Загальна характеристика некласичної філософії 2. Філософія А. Шопенгауера 3. Основні течії та ідеї некласичної філософії
Лекція 8.	Сучасна філософія.	СЗ 8.	Феномен науки та техніки.		1. Антропологічна та гносеологічна філософія ХХ століття. 2. Постмодернізм

Розділ 2. Основні філософські дисципліни.

Лекція 9.	Філософська думка в Україні.	СЗ 9.	Українська філософська думка: історичний і культурний контекст.	С а м о с т ї н а р о б о т а	1. Філософські ідеї в культурі Київської Русі 2. Філософська думка Києво-Могилянської
------------------	------------------------------	--------------	---	--	--

				<p>академії 3. Філософські ідеї просвітницької ідеології Кирило-Мефодіївського Братства</p> <p>4. Філософські ідеї у творчості діячів української культури XIX - першої половини XX століття. Філософія Памфіла Юркевича</p>
Лекція 10.	Метафізика та онтологія.	СЗ 10.	Онтологія: стратегії буття в європейській філософській традиції.	<p>1. Поняття «буття» як філософська категорія, та наука про буття – онтологія</p> <p>2. Фундаментальне значення проблеми буття для філософії</p> <p>3. Метафізика як наука про найбільш загальні підстави та виміри буття та її критика</p> <p>4. Людські виміри проблеми буття</p>
Лекція 11.	Проблема пізнання в філософії.	СЗ 11.	Пізнання як культурно-історичний процес отримання і трансляції знання в суспільстві.	<p>1. Теорія пізнання в філософії (гносеологія)</p> <p>2. Пізнавальна діяльність; суб'єкт та об'єкт пізнання</p> <p>3. Основні риси абстрактного мислення; форма та зміст мислення</p>
Лекція 12.	Основні закони логіки.	СЗ 12.	Логіка як філософська дисципліна.	<p>1. Зміст і логічна структура думки</p> <p>2. Істинність і правильність мислення; ознаки правильного логічного мислення</p> <p>3. Загальна характеристика основних формально-логічних законів (тотожності, суперечності, виключеного третього, достатньої підстави)</p> <p>4. Паралогізм та софізм</p>
Лекція 13.	Філософська антропологія.	СЗ 13.	Філософська антропологія як важлива проблема сучасної філософії.	<p>1. Свідомість як предмет філософського аналізу</p> <p>2. Філософські концепції людини: зародження та розвиток філософської антропології</p> <p>3. Антропологічні повороти в історії філософії (Античність, Відродження, Некласична філософія XIX століття).</p>
Лекція 14.	Соціальна філософія.	СЗ 14.	Соціальна філософія: суспільство як система.	<p>1. Людина в системі соціальних відносин; соціалізація та процес формування особистості (основні стадії); діяльність як спосіб людського буття (праця, пізнання тощо)</p> <p>2. Поняття «суспільства» і основні підходи до його розуміння; суспільство як саморозвинена система; структура соціуму та його розвиток; формаційний, цивілізаційний, стадійний та інші підходи до аналізу суспільного розвитку.</p>
Лекція 15.	Філософія культури.	СЗ 15.	Філософія культури.	<p>1. Поняття «культури» та його багатозначність; протиставлення природи та культури; форми та види культури; особливості сучасних проявів культури; ознаки культури</p> <p>2. Поняття цивілізації; взаємозв'язок культури та цивілізації</p>

ЛІТЕРАТУРА

Література основна

1. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. –440 с.
2. Філософія : підручник / О. Шепетяк, О. Шепетяк, Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.
3. Філософія: підручник / В. С. Бліхар, А. Ф. Карась, М. П. Требінта ін.; за ред. В. В. Середи, М. М. Цимбалюка. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – 428 с.
4. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Х. : Право, 2013. – 432 с.
5. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
6. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу, Вид-во: Темпора, 2019. – 384 с.
7. ПролеєвС. Влада і суспільство: постмодерна перспектива, Вид-во: Дух і Літера Мова, 2021. – 360 с.
8. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів. Філософія / Том Батлер-Боудон ; Пер. з англ. Н. Лавської. — К. : Вид. група КМ-БУКС, 2018. –456 с.
9. Соціальна відповідальність як основна цінність інституалізації сучасного суспільства. – К., 2016. – 304 с.
10. Попович М.В. Бути людиною. / Мирослав Попович. – Вид. 3-тє, перероблене. – К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 336 с.

Література додаткова

1. Філософія : Курс лекцій з дисципліни «Філософія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 57 с.
2. Філософія : метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 13 с.
3. Філософія : метод. вказівки до проведення семінарських занять з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 17 с.
4. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. / Марія Поцюрко. – Львів : Сполом, 2014. – 276 с.
5. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. / Андрій Синиця. –Львів : ЛДУФК, 2014. – 179 с.
6. Основи філософії: навч. посіб. / Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим, М. Ф. Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; [за ред. М. Ф. Шмиголя]. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (екзаменаційне випробування в усній формі або тестування)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті(виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.